

Tema 4 - Meci de dezbatere - Facultatea de Drept Iași

Evenimentul din data de 28 martie 2024 s-a desfășurat sub egida programului de tineret #GenerationEU: Promotori ai democrației europene. Programul este organizat anual de Biroul Parlamentului European din România, ediția actuală fiind aniversară (un deceniu de la primul an de implementare). Programul constă în selectarea a 30 de tineri pasionați de valorile europene și doritori să promoveze principiile democrației europene în comunitățile locale.

Meciul de dezbatere organizat pe 28 martie în parteneriat cu Facultatea de Drept din Iași a fost rezultatul implicării unuia dintre acești tineri, și anume Iuliana Simion. Tema dezbaterii a fost introducerea votului obligatoriu, găsimu-și motivația și în evenimentul cel mai important al verii pentru democrațiile continentului nostru - alegerile legislativului european. Evenimentul a început prin trecerea în revistă a valorilor promovate de Iuliana, ca membru al programului #GenerationEU: participarea la vot, alegeri politice individuale bazate pe un exercițiu propriu de informare și facerea cunoscută a schimbărilor dorite de fiecare cetățean în societate, cu atât mai mult a tinerilor adulți - noi intrați în exercițiul democratic.

Modul de desfășurare al dezbaterii a fost susținerea timp de 4 minute a unui discurs din partea fiecărui vorbitor, 1 minut pentru intervenții individuale și 3 minute pentru concluzii. Fiecare echipă a fost formată din 3 persoane, aducând argumente pro (echipa Guvernului) sau contra (echipa opoziției).

Un prim set de argumente adus de tabăra Guvernului a fost: un vot obligatoriu ar exprima mai bine realitatea și dorințele cetățenilor, ar contribui la întinerirea și

ruralizarea reprezentării în Parlamentul European și ar crea loialitate față de cetățeni din partea euro-deputaților. Guvernul s-a folosit și de valorile scăzute ale participării la vot actuale și au readus în prim plan etimologia cuvântului “democrație” = puterea poporului. În viziunea lor, prezența scăzută la vot scade din legitimitatea euro-deputaților.

Opozanții au contra-argumentat folosindu-se de diferențele semantice dintre obligație, termen apărut în lumea juridică odată cu dreptul roman, și drept. Acesta din urmă implică exercitarea libertății de a alege. Astfel, dreptul la vot ar trebui să fie doar o obligație morală, nu și juridică. Rolul Guvernului ar fi în această situație cel de a informa, nu de a legifera votul obligatoriu în încercarea de a crește prezența la vot. Obligarea ar avea efect contrariu, iar exercițiu ar fi unul nedemocratic, asemănător alegerilor recente din Rusia.

Guvernul revine aducând aspecte tehnice conform cărora votul obligatoriu ar susține democrația participativă. Politicienii ar deveni mai responsabili în campaniile electorale, luând în calcul faptul că rezultatul votului nu ar mai fi bazat pe o opinie așa zis minoritară. În același timp, s-ar produce și responsabilizarea cetățenilor, vorbind de o populație mai greu de influențat. Asta plecând de la premisa că obligativitatea la vot ar duce la o mai bună informare individuală în rândul cetățenilor.

Al doilea contra-argument al echipei opozanților este de natură statistică. Țările de Jos, stat în care votul obligatoriu a fost abrogat după o implementare de 53 de ani, au reușit să aducă prezența la vot la un maxim de 83% în această perioadă. Abrogarea s-a produs din motive practice (populația de 17 mil. de locuitori nu permite un control propice al cetățenilor care nu au votat) și ideologice (obligativitatea votului nu este democratică, încălcându-se însăși libertatea de exprimare, de alegere). Concluzia opozanților a fost că și “a spune nu” este un drept. Mai bine venită ar fi educarea populației în spirit european. Anularea votului venită prin prisma obligativității nu ar ajuta procesului democratic.

Ultimul argument din partea Guvernului a fost reprezentat de influența crescută a mass-media actuală în prezența scăzută la vot. Lozincile de tip “oricum cuvântul nostru

nu contează” ar putea fi oprite prin implementarea votului obligatoriu, mass-media trebuind să se adapteze.

Opozanții au revenit aducând în contrabalanță exemplele Regatului Unit (vot opțional) și Australiei (vot obligatoriu). Aceasta din urmă are o prezență actulă la vot de 85%, dar cu mai mult de 30% din cei care în mod normal nu ar vota, optând pentru anularea buletinului. Per total, procentajul voturilor anulate ar fi de 5-6%. În cazul Regatului Unit, vorbim de 67% prezență la vot și doar 0,4% voturi anulate.

În final, cele două echipe au sumarizat argumentele și s-a recurs la votul din partea audienței. Echipa opozaților, susținând votul opțional, a câștigat cu 58% din voturile din sală. Juriul a dat și el premii vorbitorilor.

Personal, consider că o astfel de dezbatere este bine venită, cu atât mai mult cu cât prezența efectivă la vot în România este din ce în ce mai redusă. Mai mult, expunererea opiniilor proprii, argumentate, este un bun exercițiu democratic. Mă bucur că am putut asista la un astfel de eveniment.

